

A közlékenységről. *)

A szenvedő búbánatját elpanaszolni, az örvendező a környezet arczára is vidám mosolyt deríteni vágyakodik; a jólelkű ember mások javítására, a vásott szívú pedig megrontásukra törekszik; a képzett elméjű, értelmes ember a felvilágosodást, a korlátolt eszű, tudatlan ellenben a sötétséget óhajtja terjeszteni a maga körében; és engem is e képek festésére azon vágy lelkesít, vajha a benyomásokat, melyeket bennem az eredeti minták költöttek, e képmásokkal olvasóimnál is fölgerjeszthetném. E vágy, ez óhajtás, e törekvés nem csak a lelkes lényekbe van bele oltva, hanem a külvilág tünetményeiben is érvényesül. E törvényt úgy lehet kifejezni, hogy minden test a maga állapotját közölni iparkodik környezetével. Midőn a ragyogó nap földünkre árasztja világosságát; midőn a lángoló tűz éltető meleget terjeszt maga körül; ha a guruló golyó a veszteglőbe ütközik s ezt is meglódtítja, vagy viszont a mozdulatlan fal a röpülő golyót is megállapodásra kényszeríti; ha az illatszer közelébe eső tárgyak magok is illatszerekké válnak, s a sima jégen csoszogva, talpunk sikamlóssá lesz; ha rothadó anyag a vele érintkezőt rothadásra indítja s a nyavalya elragad környezetére: mindezen jelenségeket oly természeteseknek találjuk, hogy meg sem foghatjuk, hogyan történhetnék az másképp, s nem igen jut eszünkbe, bennök valami jelentékenyebb természeti törvény nyilvánulását keresni. Pedig jelentékeny, mert a tünetmények valamennyi fajában találkozunk vele, sőt, mint a bevezető sorokban is érintve van, az erkölcsi világban nem kevésbé uralkodik, mint az anyagiban.

Igen élénken és meglepően, s a világos felfogásra igen alkalmas módon tünteti föl e törvényt az a jelenség, mely a hangtanban az egybécsezés, együttrezgés, resonantia nevével fordul elő, s nem csak a tudósok előtt, hanem a zenei képzettség nagy elterjedtségénél fogva szinte közönségesen ismeretes. Alig van háztartás, a hol ne volna ablak meg zongora, s a hol megvan e két eszköz, ott aligha nem megtörtént már egyszer-másszor, hogy a zongora valamelyik hangjára az ablak valamelyik üvegtáblája megcsörrent. E kéretlen megszólalás a resonantia. E jelenségről nem nehéz számot adni, ha tisztában vagyunk a hang keletkezésével.

---

*) Mutatvány Greguss Gyula „Természeti képek“ című hátrahagyott, kitűnő munkájából. Megjelent a Corvina kiadásában.

A hangot valamely test eléggé gyors, szabályos rezgése idézi elő: minél gyorsabban rezeg a test, annál magasabb hangot ad. Legyen például a hangzó húr oly természetű, hogy egy-egy másodperczben százszor billeg ide-oda, száz rezgést végez: mindegyik rezdüllete alkalmával félrelöki a szomszédos levegőt, melynek részecskéi ruganyos voltuknál fogva szintén megrezdülnek, még pedig ugyancsak százszor másodperczenként. E lökések már most a levegőben mindenfelé szétterjednek s eljutnak az ablaktáblához is, és közlődnek vele. A rezgő levegő egy-egy másodpercz folytán százszor löki meg az üvegtáblát s most ez is rezgésnek indul. Igen, de ha a rezgések így szállnak át szomszédra, szomszédra, testről testre, azt kérdezhetjük, miért nem csördül meg a zongora bármelyik hangjára valamennyi üvegtábla? Azért, mert e hang támadására nem elegendő az, hogy a test rezegjen akárhogy, hanem szabályosan kell rezegnie. Ha tehát az az ablaktábla olyan természetű, hogy egy-egy másodperczben szintén száz rezdületre képes, akkor meg is szólal, mert másodperczenként éppen annyi lökés éri, a mennyi az ő rezgő képességének megfelel, s e szerint szabályos rezgésnek indulhat. A szomszéd tábla ellenben, mely egy-egy ily időközben például százötz rezgésre képes, rezsdes ide-oda járásában megzavarodik: lüktetései össze nem vágnak a kívülről érkező lökésekkel, a levegő meg az üveg rezgéseit akadékoskodnak egy a másnak, s így szabályos rezgések nem képződhetnek s az üvegtábla meg nem zendül. Egyébiránt az egybecsendülésnek nem múlhatlan föltétele, hogy az üvegtábla éppen csak annyi rezgésre legyen képes, a mennyi ama húr hangjának megfelel: bekövetkezhetik ez akkor is, ha a tábla kétszer, háromszor stb. gyorsabb rezgésekre alkalmas, vagyis, ha a megcsendült hangnak valamelyik rokon hangját képes adni.

Hasonló módon fog egybecsendülni egymás közelében kifeszített két húr, ha egyenlőképen van hangolva: a mint az egyik megcsendül, megszólal a másik is. E jelenségben hangos, valósággal hallható mását találjuk annak, a mit a kedély világában rokonszenyvenk nevezünk. A legtisztább, legnemesebb kedélyű emberek, bármi sűrűn érintkezzenek, közlekedjenek egy a mással, idegenekül maradhatnak, mert keblökben rokon hangzású hurok nem találkoznak. Ellenben gyakran valamely idegennek egyetlen mozdulata, pillantása, szava úgy megrezsent, hogy szived lüktetése egyenlő lépést tart az övével, szava viszhangot, érzése rokon érzelmet költ lelkedben, s nem tudod, hogyan, vagy miért, a legbensőbb rokonszenyvennel csatlakozol hozzá, a különben ismeretlenhez. Amott a legtisztább csengésű hangra némaság, emitt a leghalkabb zengzetre megrezdülő viszonzás.

Az egybecsengés hathatósan növeli a hang erejét, csengését. A húr, mely szabadon kifeszítve halkán, tompán hangzik, azonnal erősebben, csengőbben szólal meg, ha üres szekrény fölé van feszítve: ekkor ugyanis e szekrény fája, nem különben a benne foglalt levegő szintén rezgésnek ered, megzendül s a húr hangjának támogatására szolgál. E körülményt gondosan felhasználják a

hangszerek készítésénél. A hárfán, a hegedűn, a zongorán, általában valamennyi húros hangszereken a húrok ily füres szekrények fölé vannak feszítve, melyeknek minősége, alakja a hangszer tiszta, teljes csengésére kiváló befolyást gyakorol. A legjobb húr hangja is veszendőbe megy, ha megfelelő környezet nem támogatja. A legmagasztosabb igazságot, a legnemesebb érzést hirdető szó is nyomtalan csendül el, mint kiáltó szó a pusztában, ha nem azon a hangon van kiéjtve, mely a kortársak lelkében is szunyadozik s ébresztésre vár; a hol ellenben a szerencsés találkozás megvan, ott, alig hogy megpendül az eszme, ezek, milliók szívében s agyában föltrezen, s lelkes viszonz-hangzás gerjed mindenfelé; ott a gyenge nesz is harsogó közvéleménynyé növekszik.

Valamint a hangzó test a környező testeket rezgésre, s a rokon természetűeket hangzásra is bírja, úgy a világító test is iparkodik a maga állapotát átruházni környezetére, szerte lövellvén sugarait, s világosságot kölcsönözvén annak, a mi előbb sötét volt. Így válik a hold a sugárzó nap jóvoltából másodikká, halványabb nappá, mely kétes, bűvös világosságot áraszt éjeinkre. Így válik különben sötét földünk is világítóvá: fölkel a ragyogó nap s egyszerre ezer meg ezernyi fénypont csillan-villan meg a föld színén; a havasok csúcsai kigyuladnak s piros fényvel világítanak; a vizek csillámló tükrökké lesznek, s legkisebb habocskájok, mely fölvetődik, visszasugározza a napot; a sűrke szirtek, a fakó térségek, a bérczek és völgyek zöld meze, mind a maga módja szerint részt vesz a világításban, s a légburoknak mindegyik ízecskéje mécsessé lesz, világot árasztva oda is, a hova a nap sugarai közvetlenül el nem hatnak. A nap sugarait szerte szóró levegőnek köszönhető, hogy a napvilág általános elterjed, közös tulajdonná válik, s még a legrejtettebb zug is részesülhet e jótéteményben. És a napnak vakító ragyogványa legkisebb csorbát sem szenved azzal, hogy verőfényében szegény sötét földünket is megfűrészti.

A magokban homályos testek valamely fénysugárzó test behatása alatt az által válnak világítókká, hogy a reájok lövelt sugarakat kisebb-nagyobb mértékben visszavetik; minél több sugár vágódik vissza felszínökről, annál inkább világítanak. A visszavetődés mértékét és módját leginkább a felszín minősége határozza meg; a durva, darabos felület szerteszét szórja a sugarakat; a csiszolt, sima felszín szabályosan veti vissza; s ennél fogva tükrözteti a fényt (mint p. o. a víz színe, a simított ércz-lap); a fekete felszín kis mennyiségben veti vissza a sugarakat, többet vetnek vissza a más színek, legtöbbet pedig a fehér, mely ennél fogva a verőfényben vakító világot áraszt.

Szintoly bőven, sőt még pazarabbul közlik a fölhevült testek környezetekkel az éltető meleget. Pazarabbúl, mert kétféle módon is adják tovább a meleget: az egyik az, hogy a fénysugárzó testek módjára hősugarakat lövellnek szerteszét; a másik meg az, hogy a melegséget a legközelebbi szomszédba szállítják, mely aztán a maga szomszédjának szolgáltatja át s így terjed a meleg szomszédról szomszédra. A hőközlés amaz első módját s ü t é s n e k is né-

vezzük; sőt például a nap, sőt a tűz, azaz: kilövellő hősugaraival távol eső tárgyakat is fölhevít, a nélkül, hogy a közben levő levegőt hasonló mértékben melegítené. Ha a kandalló tüze süti arcunkat, korántsem az arcunkat érő levegő teszi azt, hanem a tüztől közvetlen reánk lövellő hősugarak hevítenek, a miről könnyen meggyőződhetünk, csak papirlapot kell arcunk s a láng közé tartanunk; a papirlap felfogja a hősugarakat s a tűz nem süti többé arcunkat. A mint a fénysugarak befolyása alatt különböző mértékben világolnak a testek, úgy a reájok eső hősugaraktól is többé-kevésbé hevülnek föl. Így p. o. a fekete színű testek jobban melegszenek meg mint a fehérek: azért szeretjük nyáron a világos, télen a sötét ruhát. A test színén kívül még sok más körülmény is befolyással van a megmelegedésre; ezt azonban czélszerűbb lesz más alkalommal fejtegetni. A mi földünk valamennyi melegét sütés, hősugárzás útján kapja a naptól, nem pedig ama másik módon, melyet a hővezetésnek mondanak s mely abban áll, hogy a meleg sorról sorra ruházódik át a szomszédos részecskékben. Így, ha tűt tartnak a gyertya lángjába, először a lángot érő vége hevül föl, s így terjed aztán a meleg nyomról nyomra, mint az áradat, a másik végéig. Itt is csak érintve legyen, hogy különböző testekben különböző könnyűséggel terjed, nyomul előre a meleg: érczekben p. o. könnyebben, mint fában.

A meleg test mindenképen azon van, hogy környezete hőmérsékét a magáéval egyenlő fokra emelje; ez pedig az ő rovására történik, azaz, miközben a környezet melegszik, saját melegsége folyton-folyvást fogyatkozik.

Térjünk át a tűnemények egy új fajához. A mágüstűnek, delejtűnek két sajátsága közhírű: az első az, hogy, ha szabadon fordulhat jobbra-balra, egyik végével állhatatosan éjszakra, másik végével pedig délre mutat; a második pedig az, hogy némely testeket, név szerint a vasat magához húzza. Kiváló sajátságok mindenesetre, és lám, a delej még sem tartogatja pusztán a maga számára, hanem mihelyt módját ejtheti, másokra is átruházza, a nélkül azonban, hogy maga elvesztené azokat. Így történik, hogy a delej, a mint hatáskörébe jut valamely vasdarab, ezt azonnal delejjé változtatja, még pedig oly helyzetű delejjé, a milyen maga; a vasdarabnak ugyanis — képzeljük ezt rudacska alakjában — az lesz déli vége, mely a delejnek éjszakai vége felé van fordítva, s az lesz éjszakai vége, mely a delej éjszakai végétől el van fordítva. Ha a delej már a távolba is ily hatást gyakorol, képzelhető, hogy hatását még inkább fogja éreztetni a vassal, midőn ezt magához ragadja s érintkezik vele. Tanúskodik erről az a jelenség, hogy, ha a delejt vas-reszelékbe mártjuk, ez nem csak közvetlen a delejhez, hanem egymáshoz is tapad, úgy, hogy egész csomókban fűződik a delej köré; mindegyik vasmorzsa egy-egy delejjé vált, mely szomszédjait megragadja.

A delej tehát épen úgy fölgerjeszti egy másik erre fogékony testben a delejességet, mint a zengő húr fölkelti társában a hangot; és nagyon lehetsé-

ges, hogy itt is rezgések szerepelnek — sajátságos rezgések, melyek a delejből kiindulva, a vasban hasonló minőségű rezgéseket idéznek elő.

A delejes tüneményekkel legközelebb rokonságban vannak a villanyos, elektrikus tünemények, és azon kellene csodálkoznunk, ha itt az imént leírt jelenséghez hasonlókkal nem találkoznánk. Nincs is különben: a villanyos test azt a sajátságos feszültséget, a melyben maga van, menten közli a környező testekkel — felvillanyozza környezetét. Hogy e dolgról világosabb fogalmunk legyen, szükséges tudnunk, hogy a villanyosság kétféle alakban nyilatkozik: mint igenleges és mint nemleges villanyosság. E két rendbeli villanyosság vonzódik egymáshoz, feszül egymás felé, folyvást arra törekszik, hogy egyesülhessen; ellenben az egynemű — p. o. igenleges meg igenleges — villanyosságok taszítják egymást. Úgy képzeljük, hogy e testekben kivétel nélkül megvan együtt e két rendbeli villanyosság, hanem tétlenül, mintegy szunnyadozva, vagy, ha az erőktől akarunk példát kölcsönözni, mint a mikor két egyenlő, de egy a mással szemközt működő erő kölcsönösen megsemmisíti egy a más hatását. Ez a testek természetes állapota. Mihelyt azonban alkalom nyílik — s ily alkalom bőven találkozik — a testekben felbomlik ez az egység, a kétféle villanyosság külön válik, s ekkor azonnal nyilatkozik az úgynevezett villanyos feszültség, a testben szunnyadozott erők fel vannak riasztva, a test fel van villanyozva. Vegyünk már most egy rézgolyót, mely ily állapotban van, mely például meg van rakodva igenleges villanyossággal: ha közélébe kerül egy másik, természetes állapotban levő rézgolyó, ennek nyugalmit menten felzavarja, szendergő villanyosságát fölgerjeszti; azt az állapotot idézi elő benne, a melyben maga van. E folyamatról pedig ily képet alkotunk magunknak: ama villanyos golyónak igenleges villanyossága egyfolytában arra törekszik, hogy nemleges villanyossághoz jusson, hogy ezzel egyesülhessen; hatáskörébe érkezik most egy golyó, melyben megvan mind a kétféle villanyosság: azonnal maga felé vonzza ez utóbbinak nemleges villanyosságát, s eltaszítja igenleges villanyosságát. E befolyás következtében a második golyó szendergő villanyosságai megzavarodnak, különválnak: a nemleges arra az oldalra gyülekszik, mely a békezavaró, villanyos golyó felé fordul, s ennek igenleges villanyossága felé feszül; az igenleges ellenben, eltaszítva, elrugaszkodik a golyó tulsó felére. A mit e golyóról mondtunk, az valamennyi testnél bekövetkezik kisebb-nagyobb mértékben. A mint valamely villanyos — p. o. igenleges villanyossággal rakodott — test megjelenik, azonnal fölzavarja környezetete békéjét; a környező testekben a feléje fordított oldalra csalja a nemleges villanyosságokat s megvan mindenfelé a feszültség. Így p. o. egy igenleges villanyossággal erősen megrakodott, viharos felleg úszik felett: a földi tárgyakban menten felbontja a nyugalmit, magához vonzza nemleges villanyosságukat, s ez rohanva rohan, hogy minél közelebb juthasson a felleghez. Felszalad a szirtek csúcsára, meggyülekszik a fák tetején, a tornyok kereszt-

jén, a házfedeleken, és nálad is ott feszeng koponyádon, hajad szálain. Némileg tán innen származik az a tikkadtság, az a nyomott hangulat, mely égi háború előtt oly gyakran meg szokott szállni. Kivált csúcsos tárgyokban gyülekszik meg ilyenkor a villanyosság nagy mértékben, oly annyira néha, hogy a magasra fokozott feszültség villanyos tűz alakjában tör ki. A hajósok jól ismerik, mert leggyakoribb e villanyos tűz kiáramlása a hajók árboczain, ezek lévén messze messze körben az egyetlen felmagasló, csúcsos tárgyak.

A feszültségen kívül ismerjük a villanyosságnak egy másik állapotát is, a villanyos áramlást, a mikor t. i. épen e feszültség folytán az igenleges meg nemleges villanyosság csakugyan egymás felé áramlik, és eléri azt, a mire szakadatlanul törekszik, egy a mással egyesül. Hogy ez áramlás bekövetkezhesék, meg kell egyengetnünk a villanyosság útját, azaz a két rendbeli villanyosság forrását oly testtel kell összekapcsolnunk, mely mintegy hídul szolgál, mely a villanyosságok előnyomulását minél kevésbbé gátolja. Ily hídul szolgálnak, p. o. rézhuzalok; ezek kapcsolják össze táviridáink villanyos ütegeit is, és ezeken áramlik a hírhordó villanyosság, állomásról állomásra. A mi már most e helyt minket érdekel, az a következő észrevétel: ha egymástól egészen elkülönítve, két huzal van egymás közelébe helyezve, s az egyikén egy üteg villanyos áramát bocsátjuk keresztül, azon pillanatban a mint ez megered, a másik huzalon is villanyos áram indul meg: amazt *i n d i t ő*, az utóbbit pedig *i n d i t ő t*, *i n d u k á l t* áramnak nevezik. Ez utóbbi csak pillanatig tart, mintha felvillanó viszfénye volna az indító áramnak. E b b ő l a z t l á t j u k, h o g y n e m c s a k a f e s z ű l t s é g b e n, hanem a mozgásban levő, az áramló villanyosság is azon van, hogy a szomszédokban hasonló állapotokat idézzen elő.

Példáink sorát hadd rekeszsze be néhány köztudomásu eset. A mozgó test mozgásra indítja környezetét; a kő repül s röptében hasítja, félrelöki a levegőt: szelet csap, a mit útjában ér, félretaszít vagy elsodor, míg nem oly tömegbe ütközik, melylyel nem bír, például valami falba vagy a földbe. De ekkor is tesz, a mennyit tehet: a falat ki nem bírja mozdítani helyéből, sem a földet sarkából, de legalább megrázkódtatja. És viszont ez a veszteglő fal nem-e a maga állapotját közli a kővel, midőn mozgásában megakasztja s veszteglésre kényszeríti?

A víz olvasztja a cukrot: folyékony lévén, azt kívánja, hogy a szilárd cukor is az legyen. De az ellenkezőre is van eset, hogy t. i. a szilárd test szilárdságot terjeszt maga körül. A víz gyorsabban fagy, mihelyt egy pár jégszálacska képződött, melyhez a fagyó víz hozzárakodhatik. Valamint a vízből, úgy más egyéb folyadékokból is ki lehet fagyasztani jegőczöket, kristályokat. A tapasztalás szerint a jegőcződés szaporábban történik, ha a folyadékba egy ugyanily folyadékból képződött jegőczőt tesznek bele: megvan a szilárd mag, mely a szomszéd részecskék szabályos rendező lését, megtelepedését elősegíti.

Hányszor látjuk, hogy társulatok, sehogysem bírnak szabatos alakot öl-

teni, megtömörödni, hanem alaktalanul szétfolynak, mint valami híg tömeg: hiányzik a szilárd mag; de kerüljön csak oda valami szilárd jellem, megedzett akaratával, valami tömör értelmiség jegőczös tisztaságával és szabatosságával, s a szétfolyó elemek meglepő gyorsasággal sorakoznak, rendeződnek, és szabályos alakú, szilárd testületté tömörülnek.

Átalában emberi természetünkben is meg van az a vágy, hogy állapotunkat másokkal közöljük, a mint erre már az első sorokban is hivatkoztunk. A buzgó, tevékeny ember sürgést-forgást akar látni maga körül, s ha csak bírja, magával sodorja a lustákat, a veszteglőket. A szónok felvillanyozza hallgatőit s átruhazza reájok a lelkesedést, mely saját keblét dagasztja. Az ihletett költő ihletet gerjeszt olvasójában s pillanatra legalább fölébreszti a költői hangulatot, mely mindegyikünk lelkében ott szunnyadozik rejtelmesen, mint delejes erő a durva, kemény vasban. A heves vérű fiatal szüntelen pezsgésben, forrongásban tartaná maga körül a világot; az aggastyán visszatartóztatná haladtában, ha bírná.

Ha az, a ki anyagi kincsekkel bővelkedik, szomszédjainál sem szereti látui a nélkülözést; ha az, a ki szellemi kincsekkel van megáldva, legnemesebb élvezetei közé sorozza, hogy azokból minél többet juttasson környezetének; ha az emberséges ember jótekonny melegezt áraszt felebarátai szívébe s a felvilágosodott ész ezek agyában gyújt lelki világot: munkájokon áldás van, mert ők mindnyájan a romlatlan lélek sugallatát követik. A történelem sok esetet említ, midőn a veszély perceiben egyetlen férfiú elszánt bátorsága megannyi hőssé avatta társait, és meg lőn szereve a diadal, meg lőn mentve az ügy, vagy legalább a becsület; de sok oly esetről is tud, midőn egynek gyávasága nyavalyaként ragad a tömegre, s ez minden emberi méltóságot, kötelességet feledve, mint felriadt birkanyáj hanyathomlok ugrik meg egy után; és megemlékezik, habár nem épen gyakran, szabad nemzetekről is, melyek férfias kitarással, nemes áldozatkészséggel és bölcs előrelátással munkálkodtak a szomszéd nemzetek felszabadításán.

Helyes ösztönünk vezérel mindezekben; és mindamellet mai napig is fenállanak czéhek és kasztok, sinai falak és országos, osztályos sorompók, mai napig is akadnak szabadok, kik az elnyomásban, tudósok, kik a butításban, hatalmasok, kik társaik tehetetlenségében lelik örömüket.

S ez így van, mert az ember tetteit még más rugók is intézik, nem kevésbé hatalmasok; s ezek a közlékenység vágyát gyakran visszafojtják, végkép ki is irtják.

Itt a dúsgazdag s köröskörül szegénység; mindegyik fuvalom az inség esdeklő panaszát, kifakadó szitkát hajtja fülébe, mindenütt a nyomornak sovár, dühös tekintetével találkozik: s ő ezt eltűri, nem hogy jóllétet árasztva maga körül, a hála könnyeivel, a vidámság mosolyával nemesítené, gyarapítaná élvezeteit. Amott a tudós, féltékenyen őrizve értelme kincseit; fitogtatja, de csak

fukarul osztogatja, s akkor is oly rozsdás az adománya, hogy csak kevesen nagy fáradsággal vehetik hasznát; s mi haszna van belőle magának? Az, hogy utóbb az ő lelkét is megfogja a rozsdá. És nézd a boldogtalanokat, kik szellemök ritka műveltségét maguknak tartogatják, mintha nem tudnák, mennyire növeli a lélek ragyogványát a viszfény, melyet szerte lövellő sugarai támasztanak; nézd a boldogtalanokat, kik vágyaik megtagadásával keblökbe fojtják örömeiket, fájdalmokat s elszenvedik a gyötrő fészengést, mely untalan rést keres kifelé. Nézd az urat, koronás fővel és a nélkül, hunyázzkodó inasok és duzzogó alattvalók környezetében: nem akarja vagy nem bírja felfogni, hogy megosztva hatalmát, gyűlölet, aggodalom és átok helyett szeretetet, biztosságot, üdvöt aratna. És nézd, az ő korban és napjainkban hány szabad nemzet türte, sőt megkivánta saját tűzhelye körül a szolgálást és rabszolgaságot, és kovácsolt bilincseket szomszédjai számára! Nem volt áldás munkájokon, nem is lesz.

Ezek mindannyian a vak önzés rideg, szorongató kérgével vonták be szívöket, és gyötrelmet, aggodalmat, sivárságot, romlást hoznak lelkekre, mert mindnyájan a természet nyilvánvaló törvénye ellen vétkeznek!

GREGUSS GYULA.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedély — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.